

Swedish Mission
F
MINNESBLAD

nr 12

FRU EMILIE FLYGARE-CARLÉNS

Bazar.

01422

B 883/49

Småtryck

F

MINNESBLAD

FRÅN

FRU EMILIE FLYGARE-CARLÉNS

Bazar.

STOCKHOLM,
Sigfrid Flodins förlag.

CII.

JÄMTEHLAND

FÖR FÖRSTEN CARL OCH

1868

STOCKHOLM,
Sigfrid Flodins boktryckeri. 1868.

»I fån icke tigga! Det är förbjudet. I
hafven ju skyddsföreningarna att vända eder
till!»

Se der hvad som så ofta blifvit svaradt
dessa små blåfrusna, huttrande trasbylten,
gatans barn, som utsträckt mot vandraren en
tveksam hand, eller som med bäfvande hjer-
tan vågat utanför tamburen en dragning på
den eleganta klocksträngen, hvilken likt en
solstråle glindrat mot väggens grund.

Ack, de hafva länge vetat att det ej är
deras rättighet att tigga, dessa arma små,
som så tidigt få lära sig hvad som *icke* är
dem tillåtet, och just därför har deras ring-
ning varit så blygsam, deras bön så rädd,
att den ofta ej vågat sig fram öfver läppen,
utan stannat som en stum fråga i deras öga.

Men — hemma har varit så kallt, så mörkt och glädjelöst; den hjälp, de för öfrigt så välvilliga »skyddsföreningarna» kunnat lemna, har ej velat räcka till under denna långa, svåra vinter, då far och mor ej kunnat få arbete och då barnskarans aptit, tyvärr! ej stått till att bringa i öfverensstämmelse med dessa sorgliga förhållanden. Fanns väl då annan råd än att sända skaran ut i världen och försöka plocka ax på barmhertighetens stora åker, mejad nyss för våra nödlidande bröder i Norrland? Men det är en underlig åker, den der: aldrig mejas den så fullkomligt, att icke någonting finnes kvar för dem, som i ödmjukhet böja sitt hufvud för att söka.

Och många voro dessa.

Men deras tysta tårar, deras tunga suckar uppfattades och behjertades af en kvinna, värdig genom makten af sitt snille att tilltala och höras af det land, hvars gunstling hon varit och är, och i hvilket hon genom de^{na} sin senaste handling alltid skall

till sin lager knyta äfven en ros: tacksamhetens evighetsblomma.

Man läste således en dag i slutet af förra året följande uppsats i stadens alla tidningar:

OM DEN GÄST, SOM STÅR UTANFÖR DÖRREN.

Ett vädjande till hufvudstadens fruntimmer.

Då någon eller några på ett eller annat sätt ryktbara personligheter hitväntas, räsoneras på förhand om lämpligaste sättet att emottaga dem, och tidningarna gifva ej sällan en vink om att utan tvifvel äfven damerna icke skola uraktlåta att visa *sina* sympathier — och de uraktlåta det ej heller, ty det är angenämt och hedrande att hylla hvad som kan förtjena hyllning.

För gästen, som nu är i fråga, behöfves visserligen icke några arrangementer i grannlätsstil, men sanning blir det dock alltid, att just denne gäst fordrar en allvarlig och begrundansvärd uppmärksamhet af så väl män som qvinnor.

I fall någon finnes, som icke anar hvem det är, som med säkra steg nalkas våra dör-

rar, så blir det ej svårt att derom erhålla kännedom. Man behöfver blott taga någon kunskap om det djupa elände, som, i trots af det nödfallsarbete, fattigbestyrelsen uppfunnit, utom all annan hjälp, redan inställt sig hos den allra fattigaste befolkningen inom Stockholm, och man skall icke en minut behöfva tvifla på att den blekgrå, den hålögde och bistre gästen bär ett lika bistert namn — nämligen *hungersnöden*.

Ja, sedan vi nu i allo handlat som bröder och systrar emot dem, hvilka äro långt borta, och därför i första hand behöfde anlittandet af våra krafter, så är det en hedrens, en hjertats och samvetets pligt att vi än vidare anlita våra krafter för att räcka hjälpsamma händer åt dem, som kanske få lida äfven *deraf*, att man nästan icke haft tid att tänka på annat elände än det, hvilket sträcker sig emellan sjöarne och skogarne i de stora landsträckor, der vår blick förirrar sig, om vi betrakta dem endast på kartan. Hårdt vore dock, om bröder och systrar inom vårt eget närmaste område skulle få skäl att kla-

ga öfver en fullkomlig glömska, då vintern kommer för att öka alla slags bekymmer.

Kanske har Stockholm heller aldrig något år så dyrt fått betala äran att benämnas »hufvudstaden» som just i år, då hit samlas, liksom i en ofantlig reservoir, hela skaror af olyckliga och vilseledda människor från landsorterna under den vådliga förhoppningen att här finna ett litet Kalifornien, der man med täljknifvar kan skära, om ej guld, så åtminstone sin brödkaka. Men de finna för sent — i synnerhet kvinnorna — att det är svårare att ärligt förtjena ett brödstycke här än i det hem, som de öfvergifvit. Närmaste följderna af denna tillökning inom de lottlösaste klasserna har för dessa blifvit ett ännu djupare nedsjunkande i dyn, snart en bottenlös dypöl af brott, laster och all sorts depravation, bitter att tänka sig, omöjlig att nämna. Dertill finnes äfven ett slags »pauvres honteux», nämligen pauvres honteux från gatan, som hafva det, om möjligt, än värre.

Hvad är nu att göra för att efter för-

måga mota hungersnöden och det onda, som den drager med sig i släptåg?

Ni svarar måhända att utsigterna äro mörka, men att, då man redan gifvit så mycket till norrlänningarne, då skatterna för de fattiges skull blifvit så oerhörddt påökade, man är nödsakad att tänka på sig sjelf. Härvid vågar jag anmärka att just skatternas påökning bäst visar den bekymmersamma ställningen, och huru billigt det än är, att man tänker på sig sjelf, måste man dock medgifva, att man alltid har *något* för mycket, när andra hafva intet.

»Nå väl», invänder ni, »så finnes åtminstone skyddsföreningen, som genom det samband den utgör emellan alla församlingarna, tager reda på de svåra förhållandena och afhjelper hvad som är möjligt att afhjelpa.»

Ja, det är sannt, att vi hafva den allmänna skyddsföreningen, hvilken utan tvifvel utgått från en stor och djup idé, men som dock i sitt framskridande, hur vackra bemödanden än göras, ej kan lemna något fördelaktigt resultat, såvida icke dess tillgångar då

och då förökas... Man har stort skäl att frukta, det tillgångarna nu äro mindre än någonsin, så att de ädla qvinnor, hvilka egna sin tid och sin omtanke åt det ingalunda tacksamma värfvet att utröna de sanna behofven, kunna göra föga hjälp i förhållande till den öfverhandtagande nöden.

Det var på allt detta jag tänkte — ty skyddsföreningen står i nogaste beröring med våra fattiga — då en hop arma människor under hela långa tiden kommit till mig för att efterfråga, om ej några penningar kunde bli öfver af dem, som jag insamlade för Norrland. Ack, nej, af dessa penningar kunde ingenting »bli öfver»!

Men, ärade, kära damer, I, som inom en och samma stad ären grannar till förtviflan och armod, viljen I icke ännu en gång höra mig?

Vintern tillstundar med jul- och högtidsglädje, baler och mångfaldiga lustbarheter. Skola väl dessa upptaga er så, att I ej hafven tid att göra ett litet handarbete, d. v. s. strö en fattig blomma på de lidandes stig?

Jag tror icke det — jag tror tvärtom, att denna vinter blir allvarsam för alla rättänkande människor och att man icke utan en besvärande känsla skall sätta sig till ett öfverlastadt bord. De gamla egyptierna hade vid gästbudsmåltiden nära sig ett människoskelett till motvigt för glädjen. Vi hafva i aningen eller erinringen nära oss ett eller annat af dessa lefvande benrangel, som släpa sig mellan sjukbädden och den iskalla spis-hällen, för att hopskrapa de utbrunna kolen att dervid uppvärma vattenvällingen åt barnen, medan dessa sucka och vänta på att någon barmhertig människa skall komma och titta in till dem. Det är så ängsligt, så mörkt i kammaren — så svårt att hungra och frysa...

Min bön till Stockholms ömhjertade qvinnor är nu denna: arbeten, arbeten på hvad sätt som helst för våra arme medkristne, och jag skall, om I behagen anförtro mig produkterna af edert arbete, vid slutet af nästkommande januari månad, med biträde af erfarne rådgifvare och några för saken varmt

intresserade danier, ordna en utställning och försäljning — den första, hvilken (såvidt jag känner) egt rum till förmån för hela stadens allra fattigaste befolkning. Behållningen skulle då kunna utdelas vid den utan tvifvel svåraste tiden, d. v. s. vid början af februari. Och denna behållning, som kommer att öfverlemnas till allmänna skyddsföreningens centralkomité, skall, om mitt råd antagas — icke utgå i penningar, utan i matvaror och ved, en åtgärd, som, enligt hvad jag hoppas, torde försäkra de olycklige om åtminstone *några* sorgfria dagar.

I detta företag — fastän det särskildt adresseras till fruntimren — må männen icke vara uteslutne: de böra ej blott *köpa* våra arbeten, utan de kunna äfven på mångahanda sätt *öka* våra tillgångar. Så t. ex. vore det en högst dyrbar vinst, om hrr bokförläggare och författare, hrr artister, modehandlare, galanterihandlare, kramhandlare och fabrikanter etc. ville för det goda ändamålet deltaga i det goda verket.

Hufvudsakligen beror dock hela företags-

get på damerna, och med innerlig tillfredsställelse kan jag nämna, att det redan mötts af så stor uppmuntran, att jag vågar hoppas på en lycklig utgång.

Tiden för handarbetens eller andra sakers inlemnande hemma hos mig, så långt utrymmet medgifver, är under denna månad från nedanstående dato till den 18:de, kl. 10—2 f. m. samt kl. 5—7 e. m., och i januari från den 2:dra till omkring den 24:de, hvarom närmare underrättelse kommer att meddelas genom annonser i tidningarna.

Jag anförtror nu, goda kvinnor och gode män, de fattigas sak i Guds och edert hjertliga hägn! måtte vi aldrig med vår bättre lott, större eller mindre, på deras sorgeshimmel förekomma såsom »moln utan vatten», och måtte vi betänka, att det för en hvar af oss kan randas den dag, då det bär frukt, att vi i tid erinrat oss och behjertat den gudomlige sedelärarens ord: »Salige äro de barmhertige, ty dem skall ske barmhertighet!»

Stockholm den 3 December 1867.

Emelie Flygare-Carlén.

OM GÅFVORNA TILL BAZAREN.

Ofvanstående vädjande till hufvudstadens fruntimmer visade genast de vackraste resultat. Den 4 Dec. 1867 utfärdade fru Carlén denna uppmaning, och redan dagen derpå började gifvarinnor infinna sig med både vackra och dyrbara gåfvor af allehanda slag. Dag efter dag ökades dessas mängd. Från klockan 10 på förmiddagen till 8 på aftonen voro både herr och fru Carlén fullt sysselsatta med att emottaga, uppskrifva och numrera dessa gåfvor. För hvarje dag blef tillloppet af besökande allt större och, med undantag af uppehållen under jul- och nyårshelgen, fortför deras antal att ökas, ända till dagen före bazarens öppnande den 28 januari, då trängseln, villervallan och brådskan hos fru Carlén nådde en kaotisk höjd. Allt-

sammans skulle nu inpackas och föras till hr de la Croix, som godhetsfullt upplåtit sin salong med tillhörande rum att utan afgift begagnas för bazaren. På bord, stolar och soffor lågo nu om hvarandra de skänkta effekterna. Der stod en liten kärleksgod af gips, och nära intill låg en respektabel hamburgerbringa; der en af vår tids mest praktiska uppfinningar, en *symaskin*, »som hjälper tu och stjelper sju», och på dess blanka skifva hvilade för tillfället »poetiska försök» af någon blygsam ung skald, bundna i praktband. Der den polske regeringskommissarien Demontowitz's stora röda bok eller anklageskriften mot Polen nära intill konung Carl Johans breffpress; Elias Sehlstedts lilla vackra marinstycke bredvid ett dussin barntröjor; jungfru Maria och en af kongl. theaterns sångare i litografi, »öga mot öga»; den stolta Aurora Königsmarks bref till sin förmyndare bredvid en trasig gammal svensk sextonskilling, säkert icke utan sin historia, äfven den; der en broderad sidenplånbok, funnen hos en på Amerikas slagfält stupad svensk

officer, och derintill storhertiginnans af Gerolsteins mycket besjungna sabel, en låda turkisk tobak, som slog blå dunster i ögonen på en liten fransysk modedocka, hvilken råkat komma henne för nära; der några antiqviteter från en ethnografisk samling bredvid en ofantlig chignon och benoitonsprydnader; eau de Cologne och luktatten, tofflor och promenadhattar, konststycken och fabriksvaror; allt tänkbart och otänkbart hopadt om och på hvartannat.

Småningom ordnades dock allt så, att hvarje sort kom för sig. Så fick man omsider försäljningsartiklar för flera rikligt försedda, väl ordnade butiker, och först nu kunde man få ett någorlunda klart begrepp om den stora välvilja, ja den varma entusiasm, hvarmed allmänheten omfattat den vackra idéen att genom handarbeten och andra gåfvor bilda en bazar till förmån för hufvudstadens fattiga. Att här uppräknat namnen på alla dem som bidragit till det ädla ändamålet, vore en omöjlighet, så mycket mera som en stor mängd gifvare aldrig sade sina

namn, utan sände gåfvan eller gåfvorna från »någon som vill vara okänd». Så t. ex. lernade en gifvare, som bidragit med hundra rdr, på frågan om han vill ha sitt namn utsatt, följande vackra svar:

»För ingen del! man bör komma ihåg att den, som af sitt lilla förråd gifver endast några öre, är fullt ut lika berättigad att betäckas som den, hvilken kan skänka stora summor.» Gifvarnes namn stå dock upptecknade i den stora hufvudboken der ofvan.

Lika svårt vore äfven att särskildt uppräknas alla gåfvor som inflöto; ty så väl från konungaborgen som från månet obemedladt arbetsamt hem gåfvos saker till en sådan mängd, att ej tiden medgaf att anteckna alla isynnerhet som gåfvorna de sista dagarna kommo i stora hopar, ja äfven inkastades i fru Carléns vagn under hennes färd till de la Croix's lokal. En mängd gåfvor sändes äfven från landsorten. En hvar ville sålunda draga sitt strå till stacken. Den ena hade styrka att draga stora och många strån, en annan hade mindre förmåga; enkans skärf bringar

dock lika stor välsignelse som de frikostigaste bidrag. D. D. M. M. Konungen, Drottningen och Enkedrottningen, Hertigen och Hertiginnan af Östergötland, Hertigen och Hertiginnan af Dalarne samt Prinsessan Eugenie, visade äfven det varmaste intresse för saken genom rikliga gåfvor, hvaraf vi uppräknat följande:

Af H. M. Konungen: En kamé med drottningens porträtt.

Af H. M. Drottningen: Några silkesbroderier å skinn, förfärdigade af henne sjelf.

Af H. M. Enkedrottningen: 2 statyer i gips af prins Gustaf samt flera dyrbara athenneprydnader.

Af H. K. H. Hertiginnan af Östergötland en écritoire, broderad af henne sjelf; flera stora slädnät, borddukar, soffkuddar, lampmattor, broderad divansmatta och statyetter m. m.

Af D. D. K. K. H. H. Hertigen och Hertiginnan af Dalarne: tre statyetter af biscuit.

Af Prinsessan Eugenie: 3 st. af henne sjelf modellerade statyetter: En dam i 1700-talets drägt, en örn, och en lotta i sin båt.

Redan strax efter fru Carléns upprop till allmänheten tillkännagaf dessutom Hertigen af Östergötland, att han tänkte skänka till bazaren hela upplagan af diktsamlingen »*Nytt och gammalt*», 4:de häftet, hvilket arbete i det samma lemnades till tryckning, och af de 700 exemplar, som bazaren mottog, återstodo sista försäljningsdagen endast 15, hvilka den furstlige författaren sjelf inköpte.

Utom dessa arbeten trycktes och skänktes äfven till bazaren, 500 ex. »*Flärden och nöden*», af förf. t. »Grannarne i skärgården», filosofie doktor O. F. F. v. Feilitzen, hvilka rönt stark efterfrågan, och vitterhetskalendern Bore, redigerad af fru Josephina Wettergrund (Lea) och hvartill bidrag gratis erhöles af Octavia Carlén, J. G. Carlén, L. Dietrichson, Edvard, Olof Eneroth, Wilhelmina Gravallius, Johan Jolin, Lea, Mathilda, Fredrik Sander, Elias Sehlstedt, C. S., Wilhelmina Stålberg, Pehr Thomasson, Samuel Ödman, August Blanche, E. v. Qvanten, Pilgrimen, Marie Sophie Schwartz, Sylvia och August Sohlman. Upplagan af Bore var 1,500

exemplar, hvaraf 1,125 såldes under de trenne bazardagarne. Priset på den lilla boken var 1 rdr, och behållningen för de under bazardagarne sålda, utgjorde, sedan tryckningskostnaden afdragits, och *utom* alla rikliga öfverbetalningar, 875 rdr. De 375 exemplaren, som återstodo, såldes å auktionen några dagar derefter bland andra öfverblifna effekter. Herr C. F. Askerberg blef egare af dessa Borens sista flägtar, och de ligga nu i boklådorna bredvid sina äldre kalender-syskon Svea, Norden, Freja, Blåsippan och hvad de heta alla dessa dagsländor, som med sina gamla anor likväl nu måste ge vika för Bore, hvars unga stamträd växt upp i den allmänna människokärlekens ädla jordmån. Af de flesta af Stockholms förläggare m. fl. skänktes äfven en mängd böcker, såsom religiösa, vetenskapliga och historiska arbeten, skönlitteratur, barnböcker, kokböcker o. s. v., jemte en mängd planschverk, fotografikort och kartor.

Utom dessa böcker och de ofvan omnämnda gåfvorna, skänktes till bazaren en mängd vackra handarbeten och andra saker

af mångfaldigaste art, såsom oljefärgstaffor, statyetter, byster m. fl. konstsaker; broderade soffkuddar, divansmattor, lampmattor, vackra perlarbeten, såsom klocksträngar, spjellsnören m. m.; borddukar, slädnät och åtskilliga andra virkade och knutna dukar; en mängd galanterivaror, fullständiga fruntimmers- och barntoiletter, hela klädningstyger; en mängd yllna saker, såsom tröjor, kjolar, strumpor och dylikt; täcken, broderade stolar; glas, porslin och andra husgerådssaker; en mängd parfumerier; pretiosa, guld och silfverpjäser, bland de senare en *silfvermat-sked* skänkt af ett äldre fruntimmer, och utgörande måhända hennes enda dyrbarhet; åtskilligt ät- och drickbart, såsom konfektyrer, flera sorter fina viner, punsch och öl.

Bland de i flera afseenden värderikaste gåfvorna, må nämnas en större samling pretiosa och naturalster, som tillhört Fredrika Bremer och af henne sjelf blifvit hemförda från hennes resor i främmande länder. Deribland märktes radband, egenhändigt af påfven Pius IX skänkta till den frejdade förfat-

tarinnan, åtskilliga rara stenarter, petrifikater och snäckor. Hela denna vackra samling var skänkt till bazaren af Fredrika Brémers enda efterlevande syster, presidentskan Qviding.

En del kinesiska saker, dem vi tillåta oss att nedanför uppräknat, tilldrog sig äfven i icke ringa mån publikens uppmärksamhet, nämligen:

En tobakspipa samt en kardus tobak, mellan hvilka kunde förmodas en stark dragningskraft; en mandarinmössa, mot hvilken man ovilkorligt nickade helt gravitetiskt; en brudprydnad och ett par uppnästa fruntimmerskor jemte strumpor; en liten täck börs; en solfjäder, eller, som den derute lär benämnas: »fruntimmersfläkt»; ett etui att begagna vid måltider (knif, matpinnar och tandpetare); en myntvåg i fodral; en afgudabild, tänkvärdt ful; åtskilliga pappers-specier samt ett elddon med fnöske.

När alla dessa gåfvor transporterades från fru Carlén, uppgingo deras nummer till omkring 9000, oberäknadt alla dubletter, böcker

och extra gåfvor, som inflöto under bazar-
dagarne, ja till och med under sjelfva auk-
tionsdagen, om hvilken vi längre fram skola
nämma några ord, efter att nu först försöka
en liten teckning af

DAGEN FÖRE BAZARENS ÖPPNANDE.

En sådan villervalla, som den, hvilken mötte ens öga då man denna dag trädde in i den annars så vackra de la Croix's salong, kan ingen tänka sig, som ej varit åsyna vittne dertill. Hyfvelspånor, sparrar och brädbitar, friska granträd, hammare, pappersrem-sor, tygskynken, spikar, skärmar och allt möjligt och omöjligt om hvart annat, och öfver det hela en viss eller rättare oviss halfdager från de djupa fönstren; arbetare, som sprungo om hvarandra; rop till höger och venster; dörrar som smällde; bud som kommo i yttersta minuten med ännu en gåfva som skulle aflemnas; tvärdrag och otrefnad på alla vis. »Hur skall allt detta hinna ordnas inom 24 timmar?» frågade man sig sjelf med ängslan, vändande sig ifrån detta stora

Babel och till ett mindre: rummen innanför, der på stolar och bord, i packlårar och kartonger befunno sig de tusendetals olika föremål, som nu skulle ordnas för att sedan så smakfullt och inbjudande som möjligt uppsättas och upphängas i butikerna, med hvilkas dekorerings pågick som bäst. Det såg hopplöst ut till en början, men det fanns ingen annan råd än att gripa sig an. Och så gjorde äfven de damer, hvilka till stort antal infunnit sig för detta ändamål, och hvilka nu, med en ifver, som om det gällt deras eget intresse, öfverbjödo hvarandra i raskhet och händighet. Yllevororna hopsamlades i ett hörn för sig: hjertvärmare, reshalsdukar, pulsmuddar och kragar dykte upp ur sina hvilorum och skimrade i granna färger mot dagen; broderier af alla slag och från alla håll och kanter gjorde här en intim fast kort bekantskap innan de skildes åt på verdensmarknaden. Ett par töfflor pekade nyfiket med spetsarne mot den glänsande perlrosen på en resväska; en näpen arbetskorg stod och koketterade för en likgiltig stöfvelknekt; ett

tofsbeprydt spjellsnöre hängde med svärmisk hängifvenhet öfver en blyg hörnhylla. Ur en stor buteljborg framstucko nyfiket de vackraste silfverhalsar och skådade sig omkring i hvimlet. Pyramider af böcker stego utan den ringaste rangordning mot höjden; vetenskapliga arbeten bildade underlag till kokböcker, och Edströms dansbok hade gjort ett skutt upp på en öfersättning af Tassos Befriade Jerusalem. Fruntimmershattar och gummigaloscher lågo och drömde vid hvarandras sida och en statyett af någon storhet thronade med en barnmössa på hufvudet. Underliga lek af ödet!

Hela förmiddagen tillbragtes med att någorlunda klassificera alla de olika artiklarna, dervid damerna tjenstvilligt hulpos af den för hela företaget så varmt nitiske och outtröttlige skalden Johan Gabriel Carlén, samt af den likaledes förekommande och praktiskt verksamme protokollssekreteraren Seldener äfvensom åtskilliga andra herrar, baron A. Fock, löjtnanterna Balck, Hellström, Lidman och Westfelt, herr Björklund m. fl. Fru

Carlén sjelf, lika litet som de öfriga damerna skyende denna dags obehag, hade äfven infunnit sig för att med sin ordnande hand styra det hela, icke aktande den trötthet, hon nödvändigt måste känna af de föregående veckornas beständiga kropp och själ ansträngande verksamhet.

Midt upp i de lifliga bestyren öfverraskades bazaren af ett furstligt besök: Hans Kongl. Höghet Hertigen af Östergötland inträdde nämligen helt oförväntadt bland den lilla samlingen, intresserad af att se huru arbetet fortgick. Efter en kort stunds uppehåll derstädes och några vänliga ord, aflägsnade han sig lika oförmärkt som han kommit, och arbetet återtog sin vanliga gång.

På eftermidagen var allt så till vida färdigt att det kunde utbäras och ordnas i butikerna. Och med hela fång af de dyrbaraste artiklar sträfvade damerna öfver salongens bräder och hyfvelspånor in i de för dem bestämda butikerna, hvilkas bakgrund var dekorerad i mörk färg, hvarpå sedermera de stora stjernprydda slädnäten och bord-

dukarna bildade en hel himmelskarta. Det var ingen lätt sak att få alla stora arbeten »upp åt väggarna» och att få dem smakfullt dit. Ungherrar flögo tjenstvilligt upp och ned för trappor och stegar; damerna stodo nedanför med den behöfliga knappålsservicen och med ett kritiskt öga för symetri och ensemble. Stora divanmattor med en oerhörd rikedom af rosor utbredde sig för ögat; glänsande klocksträngar och spjellsnören af perlor stego uppåt som raketer; vackra amplar med hängande grönt skymtade der och hvar i förgrunden af butikerna, och på hvarje disk, förut klädd med hvitt, utbreddes nu i behaglig oreda dessa tusentals småsaker, täcka, glindrande, förtjusande, omöjliga att göra reda för i detalj, men som genom sitt glitter och de ljusbrytningar de återgäfvo påminne om »vintergatan» i all dess glans. Det var ett muntert bestyr och täcka leenden och oskyldigt skämt utgjorde kryddan. Fanns ett ögonblicks hvila, så begagnades det till en blick utåt salen, nu upplyst af gas, i hvars midt de unga granarna sammanfoga-

des till en vacker liten rotunda, från hvilken der och hvar hvita statyer blickade fram ur den friska mörka grönskan. Och arbetarne der betraktade å sin sida som hastigast huru butikerna så småningom fylldes och började pryda sig för morgondagen.

Ändtligen, kl. omkring 9 på aftonen, voro butikerna ordnade och deras föreständarinnor redo att efter dagens många bestyr begifva sig hem. Sakert tänkte hvar och en af dem icke utan en liten hjertklappning på den betydelsefulla elfvatimman följande dag. Skulle hon få sälja mycket? skulle man finna anordningen smakfull? skulle hon icke finna sig litet förlägen i denna för henne alldeles nya befattning? Ja — morgondagens afton skulle lösa alla dessa frågor. Tills dess bar man inom sig en liten förtrollerska, som på förhand hviskade ett gynnsamt svar: *hoppet*.

BAZARDAGARNE.

(Den 29, 30 och 31 Januari 1868.)

Man kunde så gärna säga blott: bazar-dagen, ty de tre dagarne voro hvarandra i det närmaste lika. På morgonen af den första samlades emellertid redan klockan 10 alla de som hade med försäljningen och anordningen att göra, och funno till sin öfverraskning den skönaste ordning uppstigen ur gårdagens kaotiska villervalla. Salen stod der nu i all sin prakt, öfverstrålad af ljusskimret ur de många kronorna, deri gasen brann oafbrutet hela dagen. Vi skola, innan vi insläppa den utanför böljande folkmassan, säga några ord om salens dekorerings, hvilket möjligen kan intressera dem, som antingen aldrig sett den eller som förgäfves försökt armbåga sig fram genom folkmassan på torget och i

förargelsen ej brydde sig om att sedermera läsa tidningarne.

Salongen, som lärer rymma omkring 1000 personer, var särdeles väl dekorerad; i dess midt var, som redan är nämnt, anbringad en liten lund af höga granar och tropiska växter, hvaremellan små hvita gipsbilder framtittade, och inuti lunden funnos hviloplatser, väl behöfliga för den vandrande, som i detta människohimmel sökte en oas i öknen. Rundtomkring läktarne voro smakfulla guirlander uppfästade och hvarje pelare pryddes af lefvande växter, hvilka välvilligt blifvit lemnade af herr Aspman vid Rosendal, direktör Bergström på Ulriksdal och direktör Ericson på Haga. Salongens dekorerande var ombesörjdt af herrar Ahlgrenson, Mineur och Björklund.

Försäljningsbutikerna voro 14 och gåfvorna, så vidt möjligt var, ordnade efter sin beskaffenhet. Som största antalet skänker utgjordes af galanterivaror, funnos ej mindre än sex butiker fyllda med dylika, alla i högsta grad smakfullt ordnade. Också skimrade hvar

och en af dessa butiker som ett litet trollslott, och dens öde, som kom inom denna magiska krets — och hvem kom icke dit? — var på förhand afgjordt. Hans börs län-sades utan förskoning men med stort behag. Vidare var en särskild afdelning eller butik upplåten för böcker, en för ylleveror, en för hvita varor, o. s. v. och vid en var anord-nadt ett lotteri af taflor och statyer m. m. I butiken midt på salens långsida stod fru Carlén sjelf, försäljande de kongl. gåfvorna, Fredrika Bremers minnen, en mängd konst-saker m. m. Fonden i fru Carléns butik pry-dades af ett större porträtt, bröstbild af Fre-drika Bremer, kopia af fröken Maria Röhl efter Södermark. Porträttet inköptes redan första dagen af författarinnan till »Agnes Tell». Under detta porträtt stod en byst af John Ericson, vår frejdade landsman.

Fru Carlén biträddes i sin butik af fru Lind af Hageby, född Hjerta, fröken Anna Hjerta, fröken Ninny Fock och fröken Adèle Brändström. De öfriga 13 butikerna föresto-dos af: grefvinnan Skjöldebrand, född Posse,

fröknarna Astrid Sandels och Hjerta, fröknarna Hilda Wennberg och Marie Louise Davidson, fru Linnander, fröknarna Isakson och Nyberg, fröknarna Jacqueline Manderström och Poppius (hvilka skötte lotteri-afdelningen) fru Plomigren, född Tornerhjelm, fröknarna Carolina Ehrenstam och Amelie Tornerhjelm, fruarna Schwartz och Wettergrund (Lea) samt Octavia Carlén, (hvilka skötte bokhandelsafdelningen), fru Jacobson, född Davidson, fröknarna Mariane och Lisen Davidson, fruarna Sohlman, född Sandeberg, och Wieselgren, född Hjelt, fröken Sköldberg, friherrinnan Fock, född Fries, fröknarna Malin och Anna Fock, fru Ahlberg, född Cederschiöld, fröken Ebba Åkerhjelm, fröknarna Augusta Brändström och Gunborg Elfving (dessa fyra sistnämnda förestodo schweitzeriet), friherrinnan Liljencrants, född Blomstedt, friherrinnan Kantzow, född Liljencrants, samt fröken Ebba Tornerhjelm.

Hvar och en af föreståndarinnorna stod nu på sin plats, väntande det betydelsefulla elfvaslaget. Ändtligen ljöd detta; andra gar-

dets musikcorps nedsände från laktaren en ström af toner; dörrarne öppnades för den påträngande folkmassan och i ett nu böljade denna in i salen. Hvilket hvimmel, hvilket intresse i allas blickar! unga och gamla, rika och fattiga, vackra och fula trängdes om hvarandra kring de lockande butikerna och aldrig hade en marknad liffigare omsättning än hvad som här var fallet. Det var en vacker och förvillande anblick, denna midt på dagen upplysta sal; man visste knappast om det var morgon eller afton; tonerna brusade, gaslågorna skimrade, glada, liffiga samtal fördes mellan bekanta; man köpte och man sålde med ömsesidig belåtenhet och glasens och kopparnes klang från schweizeriet var ett behagligt och treffligt accompagnemang till de liffiga samtalen. En af Prinsessan Eugenie modellerad figur, som, just i detsamma publiken strömmade in, skulle bäras till en butik, köptes innan den hann dit, och inom kort såg man nästan hvarenda besökande, försedd med någon inköpt artikel, fortsätta sin rond kring salen

för att ännu ytterligare fresta sitt öga och sin kassa. De gamla köpte hjertvärmare och de unga perlarbeten och blommor, lefvande blommor, som funnos i ett förtjusande hörn af salongen, rikt smyckadt med grönt, så att det hela hade utseende af en sval grotta, ur hvars mossiga sköte champagnebuteljer likt glänsande liljor af silfver öfverallt stucko fram, omvexlande med fruktkorgar, fina parfymers och essencers, verkliga kanariefåglar i bur, jemte otaliga andra behagliga och nyttiga artiklar. Det var ett litet trolskt hörn, det der, framkalladt, tyckte man, af de vänliga féer, som derinom förde sin spira. Icke långt derifrån fästes mängdens blickar på lotteributiken, der vackra tafvor i olja och aquarell lockade till köpande af en lott. Man kunde ju vinna den der stora tafvan i den dyrbara ramen, vinna den för 1 rdr rmt! tänk hvad den skulle taga sig väl ut öfver soffan i förmaket! och om man *icke* vann den, så hade ju de fattiga ändå gjort en vinst, och således ansåg man sin riksdaler i intet fall förlorad. Betrakta tafvorna kunde man ju i alla hän-

delser; der fanns bland andra en, målad af den glade sångårn Elias Schlstedt, och denna tafla, fast hon var liten, tilldrog sig ovillkorligt uppmärksamhet. Till lotteributiken hade äfven tre af våra tidningsredaktörer skickat såsom bidrag prenumerationssedlar på sina resp. tidningar, men när redaktörerna sjelfva uppmanades att försöka sin lycka med en lott, försäkrade de skrattande att de icke vågade. »Nemesis kunde låta oss vinna våra egna tidningar,» menade de.

Ett par tarfliga små flickor stodo midt på golfvet och skådade sig omkring med förtjusta blickar. De hade kanske offrat sin sista tioöring på inträdesbiljetten, men att köpa något hade de ej råd till.

»Ser du,» hviskade den ena, »så mycket ljus och blommor! aldrig kan det väl vara vackrare i himmelriket?»

»Nej, det tror jag knappt,» svarade helt sakta den andra, tilläggande: »och ser du, om här är himlen så är der en riktig engel!» och härvid pekade hon på en äldre dame med mildt utseende, känd lika mycket i de

fattigas kojor, som i hufvudstadens högsta kretsar, dit hon genom sin börd och bildning hör. »Det är hon,» fortfor flickan, »som kom hem till mamma i höstas, då vi voro sjuka, och gaf oss både mat och penningar och skickade min lilla bror i skolan. Ser du så vacker hon är!»

Lycklig den, som blir så igenkänd!

Kring fru Carléns butik var trängseln stor. Alla ville se den ryktbara författarinnan och köpa af henne sjelf någon af dessa småsaker, som tillhört Fredrika Bremer och som derföre voro stora och nu fingo ett ytterligare värde genom dens hand, som afyttrade dem. Under bazardagarnas lopp emottog fru Carlén dessutom flera bref med betydliga penningsummor från personer, hindrade sjelfva att komma upp, men som på detta sätt ville visa sina sympatier för den goda saken och på samma gång erhålla från hennes välförsedda bord något litet minne.

Hvad särskildt schweitzeriet beträffar, tillåta vi oss nämna att det tycktes utöfva på publiken en stor dragningskraft. De tär-

ka händer, hvilka ombesörjde serveringen, de moderata priserna, mångfalden af de förfriskningar, som antingen lockande blickade ned från hyllorna eller i smakfulla pyramider reste sig från serveringsbordet, allt bidrog att fångsla de besökande och komma dem att tro det de kastat en blick in i sjelfva Valhall. Bjöds icke här »nektar och ambrosia», såg man ej der sjelfva Iduna med sina undergörande äpplen, spunno ej de blida nornor vår lefnadstråd — i socker? Det var ej godt att vända ryggen åt så mycken herrlighet. Också skattade jordens söner icke obetydligt till denna profbit på det gamla Gimle och valkyriorna hade allt möjligt skäl till belåtenhet, då de om aftnarna hopsamlade den gyllene säden som dagens solsken mognat. Den enda butik som var nog djerf att täfla med schweitzeriet var — boklådan; således intelligensen och materialismen täflande med hvarandra. Den senare vann emellertid en afgörande seger; vare det sagdt utan alla vidare reflexioner.

Då nu den första afdelningen af köparne,

efter att ha tillfredsställt sin vackra nyfikenhet, aflägsnat sig, skedde detta genom en särskild utgång och ned för en trappa vid hvars slut vidtog en allé af friska granar, hvilka tillika med dem som bildade lunden i salongens midt utgjorde ej mindre än 160.

En ny afdelning köpare insläpptes. Samma lif, samma rörelse. Bokhandeln, belägen strax vid ingången, fick vanligen första besöket. »Prins Oscars dikter?» Var så god! »Kalendern Bore?» Alltför gerna! »Finnes »Flärden och nöden?» Jo, den finns! — Så der lät det oupphörligt. En stark efterfrågan rönt äfven fotografkort af theaterns artister. »Finns här porträtter af »Släktingarne?» frågade mången, som kanske icke för allt i världen skulle velat ha ett porträtt af sin egen släkt. »Ska' detta vara Påfven?» undrade en jovialisk madam och beskådade nyfiket porträttet af Uddman-Calchas. Nej, lilla frun, det är Uddman. »Åh, herre Gud, svep in honom åt mig!» och glad försvann den hedersgumman med sitt köp. Alla Stockholms skolpojkar samlades med förtjusning

kring kartor och böcker och en blef utom sig af glädje öfver att få en sönderrifven general för — 10 öre. Efter den tilldragelsen blef efterfrågan på trasiga generaler ofantlig. »Söta snälla! låt mig få en general för tio öre! det gör ingenting om han är aldrig så söndrig, jag klistrar ihop honom så det aldrig syns!»

Öfverbetalningar hörde icke till ovanligheterna, men den kanske anmärkningsvärdaste bland dylika var att en arbetare, hvars hårda hand valde bland böckerna för att få en god, öfverbetalte denna med 50 öre, en för honom säkert icke liten summa.

Vid middagstiden första dagen hedrades bazaren med besök af H. Maj:t Enkedrottningen, D. D. K. K. H. H. Hertigen och Hertiginnan af Östergötland samt Hertiginnan af Dalarne, hvilka gjorde uppköp i alla butiker, vänligt samtalande med föreståndarinnorna. Den förut omnämnda silfverskeden, skänkt till bazaren af den gamla damen, inköptes af H. Maj:t Enkedrottningen för 100 rdr rmt, en summa, hvilken för resten af H. Maj:t lemnades i

liquid vid hvarje butik. Af Hertigen af Östergötland inköptes en Carl XII:s praktbibel till högt pris. En solfjäder, konstarbete, med scener ur franska revolutionen 1792-93, inköptes af Hertiginnan af Östergötland. Tredje dagen infann sig H. Maj: Konungen sjelf, åtföljd af Prinsessan Lovisa, och gjorde likaledes i alla butikerna betydliga uppköp. Vid hans inträde uppspelades af orkestern »Kung Carl den unga hjelte» och att publiken var hänryckt, förstås af sig sjelft. Den följde troget majestätet från butik till butik, stående på vördnadsfullt afstånd en beundrande halfcirkel kring konungen och den unga prinsessan.

Således hade bazaren allt skäl i världen att vara belåten, föremål, som den var, för alla klassers odelade intresse. Också kände de i densamma deltagande ingen egentlig trötthet, oaktadt de trenne dagarnes ansträngande verksamhet. Hvar och en gladde sig åt att resultatet tycktes blifva öfver förväntan godt, och öfverräknade hvar afton dagens behållning, lycklig öfver om denna varit stor,

hvilket också alltid var fallet. Å lotteriet, hvar till alla lotterna utsålades, verkställdes dragningen sista bazardagen. Vinsterna utgjordes af de tre skulpturarbetena af H. K. H. Prinsessan Eugenie; Landskap af herrar Fahlgren, Hallberg och Nordgren, samt fröknarna Josephina Holmlund och Wahrberg; Sjöstyeke i olja af E. Sehlstedt; 2 dito i blyerts af löjtnant Hägg; Genretafla i olja af Eskilson; Kristushufvud af Math. Brandström och Gubbhufvud af fru Zetterström; Aqvarell af Ahlgrenson; en kopia efter Tenier, af Norén och en kopia af Kiörboes råf, af Ulfsparre; diverse mindre arbeten af okända mästare; dragantarbeten af C. J. Hake samt de förut omnämnda prenumerationssedlarna å Aftonbladet, Nya Dagligt Allehanda och »Nisse».

Både under och efter bazardagarne hörde man många vackra drag, så väl från hjertan, hvilka klappade under siden och sammet, som från dem, hvilka slogo under dagakarlens grofva rock. Bland de senare må följande nämnas: En af gasbolagets arbetare

gick hvarje afton under hela bazartiden till de la Croix' och uppmätte gasen. Sista aftonen erhöill han som drickspengar 5 rdr rmt, hvilka han med en viss tvekan emottog, men tackade och gick. Dagen derpå återkom han, med tårar i ögonen förklarande att han den natten icke haft någon ro, emedan han ansåg sig hafva beröfvat de fattiga dessa 5 rdr. »Jag har hustru och barn, och är visserligen fattig,» sade han, »men säkert finnas många ännu fattigare än jag, ty jag har arbetskrafter och arbete.» Med dessa ord lemnade han de 5 riksdalerna som gäfva till bazaren, och aflägsnade sig med minen hos en man, som har ett godt samvete.

Sista dagens afton var det icke utan en viss saknad man sade sig sjelf att allt nu vore slut, att man icke mera den följande dagen skulle se de glada ansigtene af köpare och säljare, höra de lifvande tonerna från orkestern och omstrålas af detta ljusskimmer, som gaf åt det hela en så poetisk anstrykning. Men så kom man ihåg att auktionen återstod — således ännu ett medel att samla kontan-

ter och glädje, och så skildes man vänligt åt, efter att deltagarinnorna betackats hvar och en med några förbindliga ord af fru Car-lén, som dervidlag egenhändigt öfverlemnade åt dem hvar sin blombukett, såsom ett minne af dagens verksamhet och ett bevis på den tacksamhet, hon hyste för sina medhjelparin-nor.

Och efter detta sista afsked skildes man åt och gick hem hvar och en till sitt, för att, vid det glada minnet af de förflyttna dagarne, grundligt hvila ut sig till

AUKTIONS DAGEN.

De från bazaren öfverblifna sakerna skulle nu försäljas, och, smakfullt anordnade i salens fond af hrr Mineur och Björklund m. fl., togo de sig förträffligt ut för den fulltaliga publiken.

På en upphöjning och med de numererade effekterna öfver och omkring sig sutto auktionsförrättarne, hrr Hedin och Uddman, hvilka uppbjödo hela sin välkända förmåga att försätta publiken i godt lynne. En liten tröghet, troligen oskiljaktig från begynnelsen af alla auktioner, försvann snart som snö för sol, och innan kort ropades ganska friskt, synnerligen efter herr Hedins upprepade uppmaningar till publiken att »icke vara så blyg, utan låta höra af sig». Om han icke varit så artig och godmodig, som han alltid är,

kunde han dessförinnan hafva sagt som en förtviflad lärare till sina pensionsflickor, då dessa icke kunde förmås att tala högt: »Kors, det är möjligt, det är möjligt att Ni svara, men inte hör jag det, inte; ljudet måtte gå nedåt och traska under stolarne!»

Men nu sade han icke detta; han endast log uppmuntrande och Uddman log äfven och båda försäkrade publiken att sådana saker fick man ingenstädes mer än här för det priset. Och publiken skrattade och köpte och betalade ganska hederligt.

Ett af Aurora Königsmark egenhändigt skrifvet bref inropades af baron Carl von Platen för 150 rdr. Kom nu och säg att skönhetens makt är förgänglig! En sedel från 1600-talet, lydande å 25 daler kopparmynt, betaltes med 50 rdr och en symaskin med 143. Chignonernas öde tyckes deremot numera hänga på ett hår: för en stor svart sådan bjöds ej mera än 2: 25, och öfver ett par gråsprängda löslockar, dem ingen ville erkänna sig behöfva, förbarmade sig välviligt herr Uddman, hvilket försatte publiken i

stor munterhet. En väl arbetad docka, af gifvarinnorna, — tolfunga damer vid ekonomiska kartverket — döpt till madame Benoiton, uppgick ända till 50 rdr och inropades af herr Blanch, värden på »Opris». Vi skulle nästan hellre önskat att den värda damen blifvit köpt af föreständarinnan till något modernt dame-café, der hon kunde blifvit uppställd på disken som ett varnande exempel för de kvinliga kunderna. Hon åtföljdes af ett stadsbud, också en docka, bärande sakerna, på hvilka hon lär ha medhaft följande förteckning:

- Min stora nattsäck, innehållande:
- Nattmössa,
- Nattröja,
- Den röda och den hvita krinolinen,
- Ett par strumpor,
- Turkiska tofflorna (ett ämne till betraktelser för hennes blifvande man).
- Necessairen, i hvilken jag nedlagt
- Kam (männe till hans hår äfven?),
- Hår- och knappnålar (en mademoiselle Benoiton lär förstå sig på nålsting),

Tvål och handduk m. m.

Min hattask med inneliggande krage och manchetter,

Min blå En-tous-cas, samt

Min alldeles nya pariser-chignon (utan alger), i ett serskildt paket.

Amenaïde Benoiton.

Icke heller herr Hedin blef lottlös under sitt ifriga bemödande att höja varornas värde: han fastnade för — en vacker fruntimmershatt, hvilken vi för vår del skulle tycka lika väl kunde anstå hans *blifvande* fru, som någon annans *varande*. Men — hat tar blifva snart gammalmodiga, hvilket är en sak att fundera på för den som vederbör.

Under middagen, den några långt borta boende intogo på la Croix' hotel, och i hvilken äfven herr Uddman deltog, berättade han följande egna tilldragelse:

En person, som af tidningarne erfarit att herr Uddman skulle fungera såsom auktionsförrättare, kom dagen före auktionen upp till honom och anhöll det han skulle emottaga och såsom extra nummer till för-

säljning utropa — hans fosterdotter, en liten flicka om 4 år! »Se, jag tycker det skulle se så sött ut när hon ställdes upp på bordet,» hade han helt naivt förklarat. Men herr Uddman hade emellertid afsagt sig detta förtroendeuppdrag.

Vidare inkom, just under det middagen serverades, en vacker solfjäder såsom bidrag till bazaren, och herr Uddman föll på den lyckliga idéen, att, till tidens vinnande, auktionera bort den vid sjelfva middagsbordet, hvilket aflopp så lyckligt att den af fru Linnander inköptes till ganska högt pris.

Bland infall, som försatte publiken i ohejdad munterhet, var det, då en liten barntröja af tricotväfnad af herr Hedin utbjöds med den anmärkningen att: »den var icke för Uddman», hvarjemte herr Hedin också utbjöd en afhandling om nykterheten med den försäkran att det skulle vara en utmärkt bra bok, fast inte *han* förstod sig på den...

Kom så eftermiddagen och med den vida

större liflighet i omsättningen. Publiken är sällan hungrig och ädelmodig på samma gång.

Middagsmålet tycktes deremot befrämja det goda ändamålet, ty ropen gingo nu friskt undan, så att till och med femtio exemplar af Rimkrönikan, som i bokhandeln utbjudits å 12 öre exemplaret, inropades af grosshandlaren Schwan för 100 rdr rmt. På aftonen inträffade den lilla roliga episoden med Leas skinnkrage, som af misstag blifvit numrerad och ropades ut. Men egarinnan reklamerade sitt så oväntadt återfunna plagg och lemnade i stället en ring, visserligen af obetydligt värde, men den en gynnsam publik dock uppskattade i alla afseenden alldeles för högt, efter hvad egarinnan sjelf försäkrat oss. Att dygden belönar sig sjelf, sade hon sig hafva hört, men att slarfaktighet skulle få ett så oväntadt lyckligt resultat, tyckte hon vara väl mycket, men log för resten åt hela saken, hon som de andra.

Klubban fördes på e. m. omvexlande och med om möjligt större framgång än på f. m. af hrr Hedin, Almlöf och Jolin och såldes

slutligen, äfven den, för, om vi ej missminna oss, 12 rdr. Dagens bestyr voro nu slut, och de kvarvarande af dem, som haft befattning med bazaren, tackades af fru Carlén på det hjertligaste för all deras möda, hvarefter de så småningom alla försvunno, lemnande den nyss så lifliga scenen öde och tom.

Men — det stora resultatet af fru Carléns vackra idé alltid satt i främsta rummet — vi hafva hört af de i bazarbestyren deltagande, att dessa dagar alltid af dem skola betraktas som verkliga solskensstunder genom de många och angenäma bekantskaper som der knötos, de små glada episoder som skänkte lif och friskhet åt det hela, samt det glada medvetandet att hafva i någon mån, hur ringa som helst, kunnat gagna det stora målet.

FRU CARLÉNS TACKSÄGELSEADDRESS.

Så är nu de fattiges bazar förvandlad från förhoppning till verklighet och från verklighet till minne, som icke snart förbleknar, ty väl slog idéen hastigt ut i blomman, väl blommade den kort, dock hann blomman gifva sitt frö åt en, om Gud vill, fruktsam jord och det är nu för mig en lika allvarlig som dyrbar pligt att uttala min tacksamhet.

I den oerhörda massa af förbindelser, hvori jag såsom de fattigas ombud står, skulle det vara svårt att finna en utgångspunkt, om det ej vore bäst att börja vid början.

Det är till protokollssekreteraren Seldener, hvilken från företagets första dag troget bistått mig, som jag först vänder mig med förklaring att jag icke ens tänker försöka tacka honom, men om jag ej kan uttrycka hvad jag

erfar för de tjenster, hvilka såväl han, som herrar Albert Björklund, Mineur, Ahlgrensson och Aspman gjort bazaren, då de med otrolig uppoffring af tid och möda anordnat och dekorerat den ståtliga salongen, samt i många andra hänseenden lemnat sitt ovärderliga biträde, så är jag säker att de ändå skola förstå mig, ty vi ha alla arbetat för samma mål, till hvars befrämjande äfven andra välvilliga medhjelpare egnat sin omsorg, såsom major Fock, kapten Lind af Hageby, herr Otto de la Croix, löjtnanterna Lidman, Balck, Hellström och Westfelt samt baron G. Liljencrantz m. fl.

Hvad beträffar en af de viktigaste afdelningar inom lokalen, nämligen schweitzeriet, är det herr W. Davidson, som icke blott arrangerat utan ock fournerat detsamma, det senare dock med bidrag af flera hrr conditorer.

Serskildt uttrycker jag min djupa förbindelse till herr och fru de la Croix, icke allenast för det vi under tio à tolf dagar fått upptaga flera rum i deras hus, utan för den utomordentliga välvilja, hvarmed såväl jag som alla, som haft med bazaren att beställa

blifvit mötta i allt, som på denna aktade familj ankommit — en sällsynt oegennytt!

Och nu står jag i tankarna midt inne i den treffliga villervalla, hvori bazaren befann sig aftonen före dess första dag. En sådan villervalla är nästan ofattlig för den som ej sett den. Men tvärs öfver liggande granar, bräder och rullande gods, alltsammans lyckligtvis belyst af det sken, som gasbolaget med högst frikostig liberalitet bestod, buro mina ädla medhjelparinnor hela fången fulla af saker för att sortera och rangera sina bord. Hvilket utbytande och rifvande hit och dit i de ofantliga packor, som jag gjort mig möda att så noggrannt ordna. De fattiga borde i andanom kyssa alla dessa snälla händer, hvilka till deras bästa redde allt som tillhörde damernas gebiet, så väl, att bazaren följande morgon uppstod ur sitt chaos.

Det var ett ögonblick af allvarlig vigt, det, när dörrarna öppnades och menniskoströmmen inkom. Men då första sak som lemnade mitt eget bord för att vandra ut i verlden utgjordes af en liten Kristusbild,

fick jag allt det mod, som en så betydelsefull tillfällighet borde ingifva. Men var det väl en tillfällighet? Var det icke snarare en påminnelse om att Han, som upptog barnen i sin famn och välsignade dem, äfven ville välsigna det företag, som afsåg att skaffa de lottlösa barnen bröd.

Låtom oss ett ögonblick stanna för att besinna hvilka verktyg den högre makten begagnat för att åstadkomma det stora hela. Det är icke mig, icke mina medhjelpare och medhjelparinnor, icke ens de outröttliga och för saken nitälskande herrarne inom pressen, det är Stockholms alltid uppoffrande män och kvinnor, som äran tillkommer. Först ha de tillsändt mig tusentals artiklar och sedan ha de sjelfva kommit för att köpa i den försäljning, hvilken endast genom deras ädelmod kunnat åstadkommas.

Det är verkligen smärtsamt att ej förmå uppräknat namnen på alla enskilda personer och namn på alla de firmor, som tillsändt mig dels de dyrbaraste dryckesvaror, dels hvarjehanda vackra saker ur sina magasiner. Och

icke blott hufvudstaden har visat denna storartade frikostighet; äfven åtskilliga landsortsstäder ha gifvit bidrag till Stockholms fattiga. Det är således också åt dem jag hembär tacksamhet.

Midt under den starka hetta, som salongens thermometrar utvisade, kom en vintergäst benämnd Bore, en kalender, till innehället skänkt af våra litterära talanger *. Man kunde tro att boklådan, så rikt försedd af nästan alla hufvudstadens förläggare, skulle taga något afbräck genom denna andra nyhetens representant, men köpare räckte till för allt, både i bok- och planschväg. Af Bores upplaga återstodo 375 ex., försålda vid auktionen. Af den första boken deremot, som bazaren erhöll, nämligen Hertigens af Östergötland: »Nytt och gammalt» funnos endast 15 qvar, hvilka förf. förbehållit sig sjelf.

Hvad som bidrog att höja nöjet af det

* Tryckningskostnaden för kalendern Bore, hvilken Lea (fru Wettergrund) benäget åtagit sig att redigera, afdrogs (för herr L. Marcus' särdeles billiga räkning) från den summa, 600 rdr som ensamt hos henne under andra dagens lopp influtit.

hvimlande lifvet i salongen, var den utmärkta musiken, för hvilken jag står i stor skuld hos alla, som dervid biträdt under sina resp. anförare. Tack vare också andra lifgardets musikkorps, 9:de skarpskyttekompaniets dito och östgöta-sextetten. Deras på förhand utlofvade biträde gjorde att kanonierkorpens välvilliga anbud icke kunde antagas.

Men det är tid att sluta, dock icke förr än jag för auktionisterna, hrr Uddman, Hedin Johin och Almlöf, förklarar min öfvertygelse att endast deras lätta skämt uppehöll auktionen så långt öfver den utsatta tiden, att allt ända intill klubban försålles.

Och att en auktion, så pass rik, kunde arrangeras, därför har jag åter att tacka allmänheten, som icke blott, då försäljningsborden började synas tomma, framstack alla slags artiklar, utan ock efter bazarens slut sände ännu flera nya för auktionen. Det är på detta sätt man kan förklara huru det förlag (böckerna oberäknade) af omkring 10,000 rdrs värde, som jag insamlat, kunnat förvandlas i en behållningssumma af omkring 25,000 rdr

häri ändå icke inberäknade de mer än 1000 rdr, som i kontanta penningbidrag influtit hos mig.

Mätte Gud den högste skänka alla dessa gifvare och gifvarinnor, hvilka så kraftigt bidragit till det goda verket, allt det goda, de förtjena! sjelf är jag så rörd och försjunken i beundran, att lång tid skall åtgå, innan jag fullt kan tro att hela bazaren varit annat än en vacker dröm. Med djupaste vördnad och förbindelse.

Stockholm den 8 Febr. 1868.

Emilie Flyggare-Carlén.

BEHÅLLNINGEN AF BAZAREN.

Den frikostighet, med hvilken flera personer bidrogo till sjelfva bazarens iståndsättande och förskönande, gjorde att afbrännin-garne blifva ganska måttliga. Det är förut nämndt att herr de la Croix först upplåtit sin lokal; likaledes bestod Stockholms gasbolag fri gaslysning hela tiden; dekoratörerna och deras medhjelpare offrade äfven tid och kraf-ter utan annan ersättning än det goda medvetandets. Så utfördes äfven musiken gratis af andra lifgardets musikkorps, 9:de skarp-skyttekompagniets dito, och östgötasextetten vexelvis.

Behållningen af det hela blef sålunda ganska stor, såväl för sjelfva försäljningen som för inträdesbiljetter, för hvilka betalades 25

öre stycket för äldre personer, och hälften för barn.

Hr protokollssekreteraren Seldener, som af fru Carlén anförtroddes uppdraget att leda anordningarne i och för bazaren, äfvensom att uppbära och redovisa de inflytande penningbeloppen, har aflemnat följande redögörelse:

Inkomster:

af Bazaren:

den 29 Jan., genom försäljningen	7,735: 63.
d:o för entrébil.	<u>811: 10.</u> 8,546: 73.
d. 30 Jan., genom försäljningen	5,121: 56.
d:o för entrébil.	<u>1,018: 44.</u> 6,140: —
d. 31 Jan., genom försäljningen	4,628: 26.
d:o för entrébil.	<u>946: 37.</u> 5,574: 63.
Summa inkomst af bazaren	<u>20,261: 36.</u>

Af auktionen, d. 4	
Febr., för inropade och	
utlösta artiklar . . .	3,294: 28.
för entrébiljetter . . .	660: —
hvertill kommer det be-	
lopp af	57: —
som hr Ad. Leja efter auk-	
tionen skänkt till fyllnad i	
den summa han ämnat de	
fattiga genom gåfvan af en	
symaskin, värd 200 rdr,	
men såld för 143 rdr.	4,011: 28.
Oberäknadt ännu outlö-	
sta effekter till ett mindre	
belopp, som, sedan medlen	
influtit, får särskildt till	
centralkomitén aflemnas.	
Summa inkomst af bazaren o. auk.	24,272: 64.
Läggas härtill de af fru Carlén di-	
rekt insända penningbidragen, som	
här nedanför särskildt redovisas . .	1,109: 28.
utgör det genom företaget insamlade	
totalbeloppet	25,381: 92.

deruti ej inberäknadt det vid jultiden utdelade, från Hamburg till fru Carlén insända belopp af 250 rdr.

Med den betydande omfattning företaget vunnit, och då en tid af 9 å 10 dagar för dess ordnande, utförande och avslutande åtgått, hafva, oafsedt det oegennyttiga bistånd detsamma från så många håll fått röna, ej obetydliga utgifter måst deraf föranledas; och utgöra således

Omkostnaderna:

för materialier (utom hvad som blifvit skänkt) enligt räkningar:
 Bräder, nätlistor och läkten m. m.
 för salongens inredning till butiker,
 ramar för väggarnes beklädnad med
 tyg o. s. v. . . . 32: 50.
 Papp, bind- och se-
 gelgarn 26: 25.
 Spik och nubbs m. fl.
 järnvaror . . . 16: 95.

Makulaturpapper	25: 69.
Skrifmaterialier, nå-	
lar m. m.	8: 37. 109: 76.
för teaterns folk (som enligt	
eget anbud arbetat mot	
half aflöning) vid bazarens	
uppsättning	30: —
vid dess nedtagande	
samt ordnandet för	
auktionen	30: —
Annat arbetsfolk, vid	
bazarens ordnande	
och nedtagande	43: 25.
Dito i och för auk-	
tionen	15: 25.
De personer, som be-	
sörjt transport af	
älfvandé växter och	
träd från Haga och	
Ulriksdal	14: —
Den person, som	
inom lokalen haft	
bestyr med gasen,	
äfvensom öfriga	

husfolket tillsam-	
mans för hela ti-	
den	20: — 152: 50.
Biljettförsäljerskan, för 5	
dagar, å 5 rdr pr dag	25: —
1 vaktmästare under 9 da-	
gar, å 3 rdr samt 1 dag	
2 rdr	29: —
Nattvakt under 7 nät-	
ter å 2 rdr	14: —
4 vaktmästare för de	
3 dagar bazaren	
var öppen, å 4 rdr	
pr dag	48: —
5 do auktionsdagen	20: —
2:ne stadsbud under	
7 dagar å 2 rdr	
samt 1 natt å 1 rdr	
hvardera	30: —
Andra tillfälliga bi-	
träden	5: 80. 146: 80.
Polisbetjening	10: —
Transport af diverse effek-	

ter, åkning, m. fl. tillfälliga, ej specificerade omkostnader under alla dagarne, tillsammans . . .	47: 70.
Affischering (mot nedsatt pris)	3: 50.
Inköp af frukt för bazaren, utom hvad som blifvit skänkt; stearinljus . . .	11: —
Lokalens skurning efter bazaren, såpa, talgljus etc.	19: 36.
D:o d:o efter auktionen, d:o d:o . . .	20: 38. 39: 74.
Iståndsättande af skador å lokalen	2: 50.
Utgifter till dels vivre för de vid auktionen biträdande, dels vivre och förfriskningar för personer, som under större delen af dygnet arbetade i bazaren	111: 17.
hvilken post likväl blifvil de fattiga godtgjord af hr och	

fru Carlén, derigenom att de efterskänkt ersättning för sina personliga utgifter för transport af sjelfva lagret, allehanda småräkningar, inköp af fattigas arbeten och gåfvor till enskilda personer, som biträdt vid bestyren, tillsammans något öfverstigande sistnämnda sum.

Summa omkostnader 659: 67.

Behållning 24,722: 25.

hvilken summa, efter hand som medlen influitt, blifvit i Enskilda banken på Allm. Skyddsföreningens upp- och afskrifningsräkning insatt.

Stockholm i Feb. 1868.

Edw:d Seldener,
Protokollsekreterare.

SKYDDSFÖRENINGENS TACKSÄGELSEADDRESS.

Stockholms Allmänna Skyddsförenings Centralkomit  till ande fru Carlén den 12 febr. en tacks gelseadress, undertecknad af komitéens höga ordförande och beskyddarinna, H. K. H. Prinsessan och Hertiginnan af Östergötland, hvilken alltid visat det verk-sammaste och varmaste intresse för skydds-föreningens bemödanden och de fattiges be-hof. Adressen hade följande lydelse:

Till fru Emelie Flygare-Carlén!

Allmänna Skyddsf reningens Central-Komit , som denna dag fått emottaga de af Eder till Komit ens Ordförande öfverlemnade depositionsbevis   i Stockholms Enskilda bank, f r Skyddsf reningens r kning, insatte 24,108 riksdaler, 25  re, utgörande behållningen af

den genom Edert människovänliga upprop till allmänheten och Edert oförtröttade nit för nödställda likars bästa föranstaltade »Bazar», får härmed, å sina skyddslingars, hufvudstadens samtliga fattiges och hjälpbehöfvandes vägnar, därför betyga Eder sin varmaste och hjertligaste tacksamhet. På samma gång Centralkomitén nogsamnt inser den, till följd af de hjälpsökandes högt stegrade anspråk och förhoppningar, grannliga beskaffenheten af det åt Skyddsföreningen lemnade uppdrag i afseende å ifrågavarande medels användande, vågar dock Komitéén uttrycka den förhoppning, att Skyddsföreningen skall, efter bästa förmåga, i hvad på den ankommer, söka, genom uppdragets samvetsgranna och omsorgsfulla utförande, motsvara det dyrbara prof på välvilja och förtroende, densamma af Eder och den välgörande allmänheten fått röna. Att många anspråk måste lemnas ouppfyllda, och att ej ens all *verklig* nöd kan afhjelpas, inser Komitéén alltför väl, men beder emellertid Eder vara öfvertygad, att Skyddsföreningen icke skall

lemna någon möda ospard, hvarigenom E-
dert människovänliga företag må kunna med-
föra det lyckligaste resultat, förhandenvarande
förhållanden medgifva.

Stockholm den 12 Februari 1868.

På Centralkomitéens vägnar

SOPHIE.

Ordförande.

G. Nordlindh.

Mätte de aktade och varmhjertade fruntimmer, hvilka utgöra *Stockholms Allmänna Skyddsförening*, icke tröttna i sina ädla bemödanden att lindra de fattiges bekymmer! Denna skyddsförenings lott är icke afundsvärd: stundom mötes dess medlemmars samvetsgranna bemödanden af bedrägeri och otacksamhet, stundom åter påträffa de kajor, der nöden är verklig och så stor, att föreningens tillgångar icke förslå att ens för en vecka afhjelpa behovet, och, i sanning, båda fallen äro lika hjertslitande! —

Ära och heder åt Skyddsföreningen, och åt en hvar som, vare sig enskildt eller allmänt, i större eller mindre grad, bidrager till det stora målet att »lindra nöden och trösta sorgen hvarhelst man kan».

Till salu i alla boklädor:

Tatarnes son.

Ur svenska folklivet. Af *Förf. till "Agnes Tell"*. 3 delar. 3: 50.

"Den redan högst fördelaktigt kända författarinnan har i detta arbete lemnat det omfångsrikaste, som hittills flutit ur hennes penna, och tillika utan tvifvel ett bland de mest framstående inom vår nyare romanlitteratur. Både af dessa och flera andra skäl påkallar boken således i hög grad uppmärksamheten, och icke minst därför, att den utgör ett bland de första försöken att bygga en större roman på motiver, utslutande hemtade ur vårt svenska folklif." (Aftonbladet.)

"Med full rätt kallar sig detta arbete en teckning ur svenska folklivet; ty sällan hafva vi sett detsamma så återgifvet i sin ursprunglighet och poesi." (Nybloms Litterartidskrift.)

Felix Holt.

Roman af *George Eliot*. 3 delar. 3 rdr 50 öre.

"*Felix Holt, Radikalen*" är en roman, genom hvilken den förut högt värderade engelska författarinnan, som döljer sig under pseudonymen *George Eliot*, tagit ett betydligt steg framåt och ställt sig i främsta ledet bland sitt lands skriftställare inom skönlitteraturens område. Ingen skall utan intresse läsa dessa skildringar ur det engelska folklivet, hvilka hafva en åskådighet och äro framställda med så öppen blick för detta lifs skuggor och dagrar och med ett så godt lynne, att man ovilkorligen hänföres och drages in att, så att säga, leiva det lif som skildras. Det vore i sanning önskvärdt att vår litteratur riktades med många arbeten af det värde, som det ifrågavarande arbetets, och lyckligt om den nu allmänna läslusten tillfredsställes genom endast sådana *goda böcker*."

Moderna äktenskap.

Roman af *M. E. Braddon*. 2 delar. 2: 50.

Skarpskyttens ungdomsminnen.

Historisk berättelse af *Förf. till "Grafvens son"*, "*Guð och Guld*", m. m. Med 5 planscher. 2 rdr.

En intressant och väl genomförd berättelse om Sveriges sista krig med Ryssland.

En flodfärd i Europa

med kanoten ROB ROY

förd af *J. Macgregor*. Öfversättning af *Th. Hammar-sköld*. 1: 75.

Salems prestgård.

Ett hem der goda andar gästa. Familjeläsning af *Pilgrimen*.

2 delar. 3 rdr 50 öre.

Svedenborgs guddotter.

Roman af *Pilgrimen*. 2 delar. 3 rdr.

Ett år hos Fredrika Bremer.

Af *Marg. Howitt*. Öfvers. af *Thora Hammar-sköld*. 2 delar. 3 rdr.

En theoreticus i en praktisk tid.

Svenskt original af *Sverre*. 2: 50.

”Vi ha sett detta arbete ganska olika bedömdt, klandradt å ena sidan, berömdt å den andra. Det må medgifvas att von Pahlen icke egentligen kan betraktas såsom en typ för var praktiska tids lärde; men hvarför också uppfatta honom för något annat än hvad han är, en individ, med vissa en theoretisk mans egenheter och svagheter, sakuande en praktisk världsmans lätthet att taga världen och dess många svagheter. Författaren har visserligen begått ett fel vid uppställandet af titeln, emedan han onekligen igenom den fäster vid von Pahlen ett visst typiskt begrepp, men så strängt bör man väl ej hålla sig dervid, att man därför apostroferar hela arbetet såsom misslyckadt. Tag bort den nu besutliga titeln och sätt i stället helt enkelt dit hjeltens namn: von Pahlen, och anmärkningen förfaller. Saga hvad man vill, så innebär von Pahlens karakter ingenting, som ej låter tänka sig. Han är, låt så vara, en gengångare från en äldre, enklare och samvetegrannare tid, inkastad i vår, visserligen sniltrikare och rastlösare, men i många hänseenden merå hjertlösa och egennyttiga. Öfvertygelse och samvete följa honom från det första och till det sista bladet, städse otillgängliga för alla yttre, egoismens, fåfångans och dårskapens påtryck. De bilda här tillhops grundlaget till en karakter af inre kraft och ädel hållning. Dess ständiga nederlag i striden med en hvardaglig omgifning äro verkliga moraliska segrar. Det sceneri af händelser, som författaren knyter

kring von Pahlen, lärar väl föröfrigt icke helt och hållet vara taget i luften. Tvekampen om befördran och utkomst torde mera än en gång föranledt vida ömkligare intriger. Tidningarne omförmåla ej sällan motstycken. Efter vårt omdöme är det problem författaren velat och sökt — samt äfven ranska nöjaktigt lyckats — att lösa, värdt kritikens största bifall. Må läsaren själf döma!³

(Östgötha correspondenten.)

David Waldner.

Roman af Förf. till "Positivspelarens son." 2 rdr 50 öre.

Mina Iefnadsöden.

Roman af Förf. till "Positivspelarens son." 2 rdr.

Verklighetsbilder.

Af Marie Sophie Schwartz. 1 rdr 75 öre.

"De tafvor ur verkligheten, som här upprullas: Komministerns dotter; En flickas beslut; Sondottern; Den lilla Gatsångerskan; Elma Kenth; Min fästmö och En arbetares historia äro samtliga tecknade med en kunnares penna, och dagrar och skuggor så väl skiftande, att läsaren genast finner att författarinnan här rör sig utom diktens område." (T. f. V. St. o. L.)

Zuaverna.

Skildringar ur lifvet i Algier, af Pierre Zaccane. 2 rdr.

"Sällan får man läsa en mer underhållande och liflig teckning af dessa så beryktade zuavers fältlif. F. d. parisergaminen Polyte och den gamle sergeant Simonnet utgöra ett par äkta typer af dessa elitsoldater i franska arméen för hvilka "la gloire" är lifvets A och O. Den älskligaste qvinna möter läsaren i Meryem, en öknens dotter, hvilken, drivven af kärlek till en af sin stams fiender, offerar fädernesland, slägt och vänner, ja sin egen lycka för att ur fanatiska fienders hand rädda den älskade och återförena honom med hans trolofvade. Och Catherine sedan — en pariserflicka utan hem och utan föräldrar, Polytes käraste, cantinière hos Zuaverna, så drottning på balerna i Mabilie och Chateau des fleurs, sedan gift med en rijk furste, men alltid längtande tillbaka till Zuaverna, med hvilka hon ock förenar sig utanför Sebastopol, och lever sedan lycklig, njd och stadgad såsom sin käre Polytes hustru. Skildringen af alla de vex-

lande äfventyren är rask och liflig och det synes väl att förf. själf varit med om de flesta händelser, som han berättar." (H. P.)

Tant Fridas minnesblad.

Novell af *Lea*. 1 rdr 25 öre.

Arbeten af Pehr Thomasson:

Vallflickan och grefven, 50 öre; Flickan i Norrström, 25 öre, Midsommarbruden, 1 rdr; Guds dom, 35 öre; Mälarens ideal, 30 öre; Ljungblomman, 1 rdr 50 öre; Kärlekens skyddsenglar, 1 rdr.

Filip Rollo,

eller De skottiska musketörerna. Skildringar från Trettioåriga kriget af *James Grant*. Nedsatt (från 3: 50) till 1: 50.

Arbeten af Paul de Kock:

Vallmoången, 2: 50. Familjen Braillard, 2 rdr. Jean, 2 rdr.

Skönlitteratur i original.

1. *Alma*, af *Marie Sophie Schwartz*. Neds. (fr. 1 rdr) till 50 öre.
2. *Ellen*, af *M. S. Schwartz*. Neds. (fr. 1: 25) till 50 öre.
3. *Mathilda*, af *M. S. Schwartz*. Neds. (fr. 1: 50) till 50 öre.
4. *Viola*, af *M. S. Schwartz*. Neds. (fr. 50 öre) till 25 öre.
5. Smärre historiska berättelser, af *M. S. Schwartz* och *Oct. Carlén*. Neds. (fr. 1 rdr 50 öre) till 75 öre.
6. Fem noveller, af *Oct. Carlén*. Neds. (fr. 1 rdr) till 50 öre.
7. Novelletter, af *M. S. Schwartz*. Neds. (fr. 1: 50) till 50 öre.
8. Noveller och skizzer af *Sophie Bolander*. (*S—e—der*.) Neds. (fr. 1 rdr) till 50 öre.
9. Tre tuktade gubbar, komiska berättelser af *Nepomuk*. Neds. (fr. 75 öre) till 50 öre.
10. En Polens dotter, af *Förf. till "Positivspelarens son"*. Neds. (fr. 75 öre) till 25 öre.
11. Nya anteckningar ur *Dagboken*, af *Förf. till "Småplock ur min dagbok"*, "Förslaget i P." m. fl. Neds. (fr. 1: 75) till 75 öre.
12. I mot- och medgång, af *Pilgrimen*. Neds. (fr. 1: 75) till 75 öre.
13. Författarinnan och hennes man, af *M. S. Schwartz*. Neds. (fr. 1 rdr) till 50 öre.
14. Handverkaren, af *Fredr. Wennberg*. Neds. (fr. 1: 50) till 75 öre.
15. Arftagerskan. Novell fr. *Gustaf III:s tidevarf*. Af *Wilhelmina Stålberg*. Nedsatt (fr. 60) till 25 öre.

Fransk skönlitteratur.

Noveller af Madame Emile de Girardin.

1. **Lornjetten**, neds. (fr. 1: 25) till 40 öre; 2. **Balzacs käpp**, neds. (fr. 1: 25) till 40 öre; 3. **Lek ej med svärtan**, neds. (r. 50) till 20 öre.

Tillsammans således endast 1 rdr; i clothband (så långt tillgången medgifver) 1 rdr 50 öre.

»Det är ett faktum och ett ganska glädjande, att under den syndaföd af i sedligt och estetiskt hänseende underhaltiga och rent af förkastliga produkter, som den franska romanlitteraturen frambragt, här dock städse framvällt, klar och obenägd, en ådra af verklig poesi, af ren känsla, till hvilken det är uppfriakande och stärkande att återvända från de mer eller mindre förskämda områden, dit man varit kringförd af andra författare. Bland dem, hvilkas förtjenst det är att denna ådra icke uttorkat, intager Mme de Girardin ett ganska utmärkt rum, och det är deriöfre med särdeles fägnad man mottager, i en värdad svensk drägt, några bland alstren af den alltför tidigt bortgångna författarinnans penna.

(Aftonbladet.)

Året om.

Läsning i den husliga kretsen.

Första årgången (8 häften, 649 sidor) af denna tidskrift innehåller 50 särskilda noveller, poemer samt mindre uppsatser. Särskilt må nämnas den större, utmärkta romanen **El Fureidis** af Miss Cummins. Årg. nedsatt (från 4 rdr) till 1 rdr.

Andra årgångens förra afdelning (4 häften, 320 sidor) innehållande 30 noveller, poemer samt mindre uppsatser m. m., hvaribland den originella novellen **Baklänges**, af S. S. Blicher samt **En löfsals historia**, af Förf. t. "Högadahl's prestgård." Neds. (fr. 2 rdr) till 50 öre.

Andra årgångens senare afdelning (8 häften), utkommen på redaktionens eget förlag, kan nu äfven erhållas på requission i fast räkning. Nedsatt pris (från 4 rdr) 1 rdr.

Tre år och tre dagar.

Af Förf. t. "Agnes Tell," "Tatarnes son" m. fl. Neds. (fr. 1 rdr 50 öre) till 75 öre.

Forsdalens lilja.

Svenskt original af S. S—s. 1 rdr 50 öre.

Måns Månssons samlade berättelser.

1:a delen: En sommars frihet. — Lärare och lärjunge. — Skeppsbrott och hamn. — Kärleken på maskerad. Neds. (från 1 rdr 50 öre) till 75 öre:

2:a delen: Minnen från en sjuårig sjötjänst, under svensk, tysk, amerikansk och engelsk flagga. Neds. (från 1: 50) till 75 öre.

Ur Kapten Puffs språklåda:

Småhistorier, med förord af Kurry. 1 rdr. Skämtsamma noter till gårdagens text, utgifna af Kurry. 1 rdr.

Särdeles förordade af samtliga hufvudstadens tidningar, såsom bland det utmärktaste som utkommit i humoristisk väg.

Julie Leyden

eller *Blad ur min biografi*. Af Curt Brennow. 3 delar. Neds. (fr. 3: 50) till 1 rdr.

I Duncombe,

eller Första åren af Dokt. Harrisons praktik. Af Förf. t. *Mary Barton*,ⁿ 75 öre.

På Götha kanal.

Bref från en ung flicka. 50 öre.

En glad gosse

af *Björnstjerne-Björnsson*. Neds. (fr. 1 rdr) till 75 öre.

Tjufvens dotter.

Skildringar från Berlinerlifvets nattsida, af *J. H. Temme*. 80 öre.

Mitt första försök.

Tre skizzer af *Hilaris*. Sv. original. 60 öre.

En liten sexa.

Sex originalskizzer, det täcka könet tillagnade. Neds. (fr. 75) till 25 öre.

Innehåll: Hvad är en skizz? — En tår, hvarföre? — Moderlig farhåga. — En gammal mamsell. — En ungarlsdröm. — Kysens saga. — Blott icke blåstrumpa!

Komiskt bibliothek.

1. *Sekter Klyfverts sommarnöje*. Svenskt original. 50 öre.
2. *Den store okände*, eller Vårdshusvärden i Miffelstein. 50 öre.
3. *Ett twistefrö*. Sann händelse, berättad af *Rolf Frid*. 50 öre.

Ur skogen.

Kolteckning efter naturen. Af *Mortimer*. Neds. (fr. 50) till 25 öre.

Skizzer från Dansk-Tyska kriget

af *Erik Bøgh*. Neds. (fr. 50 öre) till 20 öre.

Poetiska arbeten.

Sveriges humoristiska Parnass. Skåmtsamma dikter af Sveriges ypperste skaldar. Med guldsnitt i elegant clothb. 6 rdr; å ordinärt ppr. neds. (fr. 3 rdr) till 1 rdr häftad och 1 rdr 50 öre i enkla clothband.

DOKTOR H. KLENCKES KEMISKA KOKBOK, inneh. fullständiga, lättfattliga, samt på vetenskapliga grunder stödda, allmänna och detaljerade anvisningar: Om födoämnen, såsom kött, fläsk, grönsaker, kaffe, thé, chokolad, mjölk, mjölrätter och bröd, ägg m. fl.; om deras beståndsdelar och tillredning, deras verkan på kroppen och olika förmåga att bidra till hans näring och underhåll; om kokvattnet, saltet, kökskärlen; om spisel och förbränningen på densamma m. m., som hvarje omtänksam husmoder måste känna, för att rätt välja och tillaga familjens födoämnen, och derigenom, med inbesparing af onödiga utgifter, vinna en god och kraftig föda; om födoämnenas ändamålsenliga förvaring, så väl på vanliga sätt genom syltning, torkning o. s. v., som efter den Appertiska metoden m. fl., tillika med ett bibang: Sjukköket. Bearbetning i sammandrag af *Wilhelm Kjellgren*. 1: 50.

Trädgårdsbok för folkskolor och landtmän. Anvisning till odling af köksväxter, fruktträd, bärbuskar, träd och buskar för parker m. m., af *E. Lindgren*. Tredje omarbetade och tillökade upplagan. Med 79 träsnitt i texten. Af *Landbruksakademien* belönad med dess större silfvermedalj. 1 rdr.

Alex. Soyers populära kokbok; inneh. fullständiga, men enkla och lättfattliga anvisningar att till största godhet

och dock med sparsambhet laga sopp-, fisk- och köttkrätter, grönsaker och jordfrukter, puddingar, pastejer, salader, kråmer o. s. v.; om brödbakning; anvisningar till förbättrade kokkärl m. m. Bearbetad efter ett exemplar af det 155:te tusendet af eng. orig. 1 rdr.

Trädgårdsbok för folkskolan, folkskolelärare och allmogen, af *Fr. Aug. Ekström*. Skrift, af Kongl. Maj:t belönad på Dess Vetenskaps-Akademies förord. *Tredje upplagan*, omarbetad och försedd med flera träsnitt. 60 öre.

Praktisk kokbok för unga husmödrar och tjänare. 440 anvisningar för tillagning af förrätter, kött-, korf- och fiskrätter, rot- och grönsaker, äggrätter, puddingar, mjöl- och mjölk-rätter, såser, soppor, kakor, tårtor, bakelser, kråmer, sylter och safter, drycker, brödbakning, brygd, insaltning, torkning, inläggning och förvaring af kött och grönsaker m. m., jemte bihang: Om en kökerskas åligganden, samt kokkärls och husgerådssakers ändamålsenligaste rengöring. Af *Margaretha Falk*. 2:dra, med Göteborgska fiskrätter tillökade, uppl. 75 öre.

Praktisk Färgningsbok, med särskilt afseende på mindre färgerier och hushåll, innehållande: färgning, appretering, fintvättning, dekatering m. m., på alla slags garner och tyg, nytt och gammalt; anvisning till färgstofternas bedömande m. m. Af *A. J. Hiessleiter*. 75 öre.

Kokerske-katekes, eller Korta och lättfattliga anvisningar till god och enkel matlagning, för unga husmödrar, tjänare, skeppsköckar m. fl. Af En erfaren husmoder. 60 öre.

Fullständig anvisning i **Konsten att baka**, med största möjliga besparing, ett godt och närande spisbröd, af såd ensamt eller med tillblandning af potatis, samt finare brödsorter, såsom hamburger finbröd, catalani-, kungs- och

smörbröd, örflar, smörkakor, citronbröd, friedländare m. m. efter *F. M. Duttonhofer* och *C. H. Schmidt*. 50 öre.

E. v. Biedenfeld: Fruktvännen, eller Anvisningar att af bär, frukter och sylter tillaga mångfaldiga läckra närättningar, såsom bakelser, kråmer, puddingar, salader, safter m. m., hvartill som bihang följer: *Inga giftiga färger!* en kortfattad afhandling att lära känna och undvika användandet af giftiga färger, samt om förtennta och oförtennta kopparkärl. Af *Carl J. Grafström*. 50 öre.

Dokt. S. Rupprichts praktiska Husläkarebok. En tillförlitlig rådgifvare för familjesäder och mödrar, hvilka utan läkares biträde måste behandla sjukdomar. Efter vetenskapens nyaste framsteg utarbetad och försedd med *Symptomregister*, som i alfabetisk ordning upptager mera och mindre framstående krämpor och sjukdomskänningar, med hänvisningar till de sjukdomar, hvori de plåga förekomma; af högsta vikt för den enskilda, som eljest så lätt kan miss-taga sig om det ondas rätta natur. 2: 25.

Medicinsk-Dietetisk Helsolära, enligt naturens lagar och människokroppens byggnad samt med särskildt afseende på de inom de högre stånden förekommande sjukdomar. Populärt framställd af *Dokt. Otto Kress*. 1: 50.

Den botaniska husläkaren eller Sjukdomarnes naturenliga behandling uteslutande med växtmedel, af *Dokt. A. J. Coffin*. Öfvers. från 30:de eng. upplagan. 1: 50.

»Man skall i detta arbete finna ett enkelt och lätt sätt framställt att, utan användning af blodutömmingar, försvagande medel och mineralogiska droger bota sjukdomar, särdeles feber och förkylning, att utan smärta inrätta henbrott och ledvridningar, samt en möjlighet att kunna bota den hittills såsom obotlig ansedda lungsoten.»

Hjertats sjukdomar, deras igenkännande och botande. Populär avv. för lidande, af *Dokt. V. Hansen*. 75 öre.

Rådgifvare vid ålderdomens allmännaste krämpor och sjukdomar, såsom dålig matsmältning, urinvägarnes åkommor, katarrrher, förstoppning, diarrhé, hufvudets och händernas darrning; förlamning, frusenhet, sömnlöshet, dålig hörsel och syn, svindel och bröstlidanden m. m., jemte lefnadsreglor i öfrigt för ålderstigre. Af *Dokt. L. Raudnitz*. 1 rdr.

Barnens helsobok, att utan medikamenter befrämja deras friskhet och utveckling. Om vård och föda ifrån späddaste ålder, nödvändigheten af renlighet och frisk luft, om regelbunden afföring och missbruk af medikamenter; barnens lindning, bärning, gång och naturenliga själsutveckling; tjenstefolks skyldigheter vid tillsynen af de små m. m. Af *Dokt. T. Streng*. 75 öre.

Den dietetiska läkemethodens användande att grundligt bota *Kroniska sjukdomar*, såsom hypokondri, hysteri, gikt, rheumatism, hemorroider, skrofler, nervsvaghet, katarrrher, reformar, samt alla slags underlifssjukdomar. Populär framställning, efter naturläkaren *J. Schroth*, af *Dokt. Moritz Kypke*. 60 öre.

Den dietetiska läkemethodens användande för att bota *Akuta sjukdomar*, eller *Febrar och inflammationer*, jemte ändamålsenligaste förhållningssätt vid förgiftningar. Af samme förf. 40 öre.

Blodets sjukdomar, eller Blodfullhet och blodbrist, orsakerna till de flesta folksjukdomar, isynnerhet hemorroider, rheumatism, gikt, hysteri, bleksot och blodvattensot. Jemte deras behandling och bot. Af *Dokt. H. Blumröder*. 50 öre.

